

Rapport da quartal davart ils animals da rapina gronds 2/2025

30 da zercladur 2025

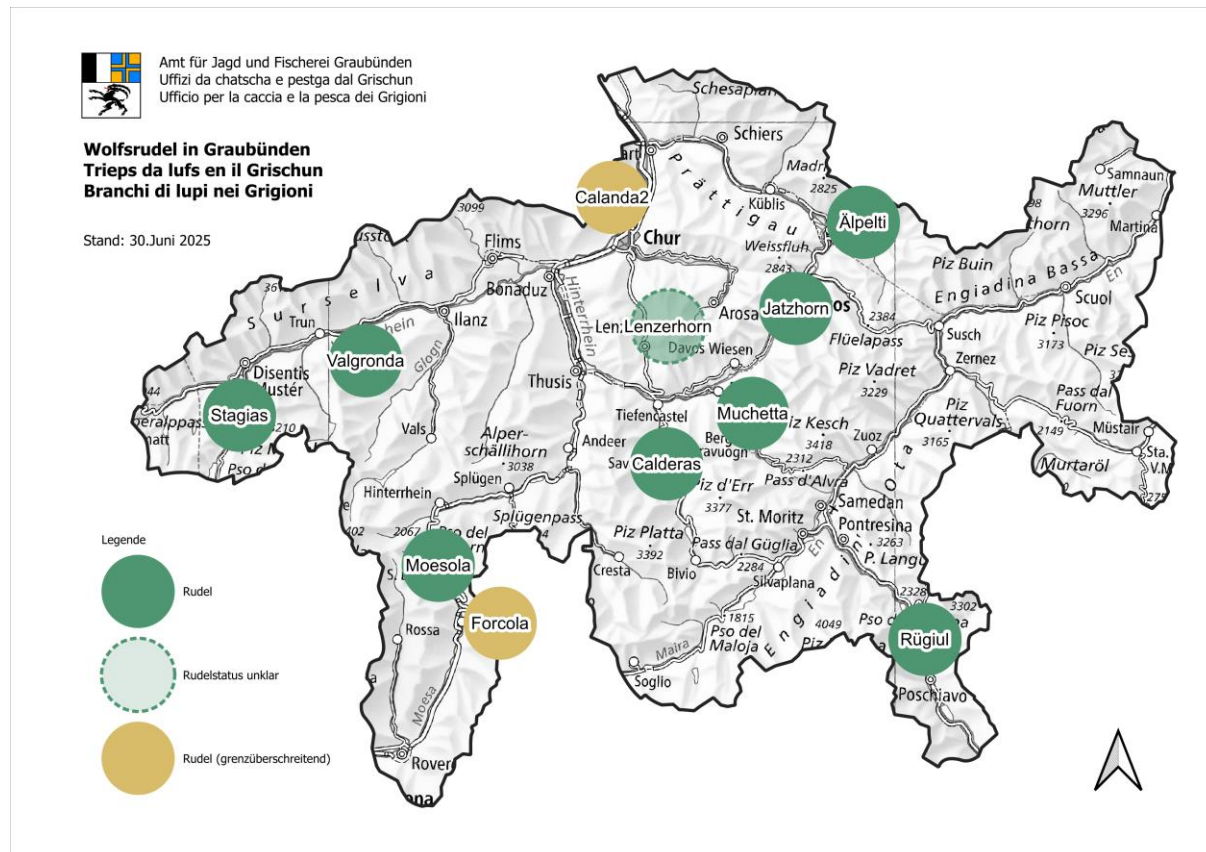
Cuntegn

1	Luf	3
1.1	Triep.....	3
1.2	Pèrs da lufs	3
1.3	Perditas	4
1.4	Sajettadas da regulaziun	4
1.5	Donns d'animals da niz tras lufs	5
1.6	Lufs munids cun emetturs	5
2	Urs	5
3	Luf-tscherver	5
4	Schacal mellen	6
5	Ulteriuras infurmaziuns	6

1 Luf

1.1 Triep

Actualmain èn confirmads otg trieps da lufs entaifer il chantun e dus trieps transcunfinals. D'in triep mancan las infurmaziuns, sch'el exista anc suenter la regulaziun u betg.

1.2 Pèrs da lufs

Er durant il 2. quartal 2025 han ins constatà en pliras regiuns repetidamain pèrs da lufs che occupan ensemen in territori. En nagins da quests territoris n'èsi dentant stà pussaivel fin la fin dal 2. quartal da cumprovar in nov triep.

Scanvetg dal Nord / Partenz dal Sid

Er durant il 2. quartal 2025 han ins pudì cumprovar pliras giadas dus lufs. Provas geneticas conferman in animal masculin, M231, d'origin nunenconuscent. Quai lascha supponer ch'i sa tracta d'in nov pèr e betg da lufs dal triep regulà dal Corn da Lantsch.

Muntogna da Schons e Mantogna

Er durant il 2. quartal 2025 è vegnì observà in pèr da lufs en il territori da la Muntogna da Schons e da la Mantogna.

Mesauc Central

En il territori enturn la vischnanca da Lostallo èn er il 2. quartal 2025 dus lufs vegnids registrads d'ina trapla fotografica. Il pèr da lufs na tutga betg tar il triep da Moesa, che viva en il Mesauc dal nord.

Mesauc dal Sid

En il decurs da l'onn precedent è vegnids cumprovads pliras giadas dus lufs che nizzegian ensemen il territori enturn Roveredo al cunfin cun il Tessin. Da la vart dal Grischun è vegnì cumprovà il 1. quartal mo in luf, ed il 2. quartal hai dà mo ina singula observaziun da dus lufs. Quai conferma la supposiziun, ch'il pèr da lufs sa trategna per la pli gronda part en il chantun Tessin. En l'avegnir na vegn quest pèr perquai betg pli menziunà qua.

Engiadin'Ota

Anc adina giran dus lufs tras l'Engiadin'Ota. Els vivan en il territori tranter Brail e Samedan. I sa tracta dal medem pèr ch'è gia vegnì observà l'onn precedent en il territori.

Engiadina Bassa

En l'Engiadina Bassa hai dà durant il 2. quartal 2025 pliras cumprovas d'in pèr da lufs. Durant quest temp è el sa mussà cunzunt tranter Scuol e Strada/Tschlin.

Brusio

Durant il 2. quartal 2025 han ins pudì cumprovar pliras giadas dus lufs sin il territori communal da Brusio ed en la part sid da Poschiavo. Las cumprovas mussan ch'il pèr sa trategna exclusivamain da la vart ost da la val.

1.3 Perditas

Durant il 2. quartal 2025 han ins chattà dus lufs morts e registrà in accident da traffic.

Il cadaver dal luf ch'è vegnì chattà mort a la riva dal Rain sin il territori communal da Tumein, n'han ins betg pli pudì segirar, perquai ch'el è vegnì annunzià tard. Il luf ch'ins ha chattà mort sin il territori communal da Valragn ed il luf ch'è vegnì mazzà a chaschun d'in accident da traffic sin il territori communal da Silvaplauna, è vegnids tramess per l'analisa a l'Institut per medischna da selvaschna da l'Universitad da Berna. Ils resultats da l'analisa patologica n'èn anc betg avant maun.

Ina survista da las perditas e sajettadas d'animals malsauns e blessads tenor l'art. 8 LChP pon ins leger en il «Monitoring dal management dal luf» (www.luf.gr.ch > Fegls d'infurmaziun, publicaziuns, projects > Publicaziuns).

1.4 Sajettadas da regulaziun

Durant il 2. quartal 2025 è vegnì sajettà in luf sin il territori communal da Puntraschigna, quai pervia da ses cumportament problematic tenor il Concept Luf Svizra.

Ina survista da las sajettadas pon ins leger en il «Monitoring dal management dal luf» (www.luf.gr.ch > Fegls d'infurmaziun, publicaziuns, projects > Publicaziuns).

1.5 Donns d'animals da niz tras lufs

Il 2. quartal 2025 èn vegnidas registradas duas attatgas sin animals da niz (guardar tabella qua sutvart).

1. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	total
morts	1	0	0	0	1
blessads	3	0	0	0	3

2. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	total
morts	22	0	0	0	22
blessads	2	0	0	0	2

Total cas confermads durant ils emprims dus quartals 2025:

Animals da niz mazzads	Animals da niz blessads
23	5

Durant il 2. quartal 2025 èn vegnidas annunziadas a l'Uffizi da chatscha e pestga (UCP) sis muntaneras da muvel grond cun cumportaments singulars. Ina reconstrucziun da l'andament da l'eveniment n'è per regla betg pussaivla ed il connex direct cun la preschientscha dal luf na po betg adina vegnir cumprovà.

1.6 Lufs munids cun emetturs

Actualmain n'è nagin luf munì cun in emettur da GPS che funcziunescha. In luf dal triep da Valgronda (Surselva) porta in emettur defect.

2 Urs

Durant il 2. quartal èn vegnidas fatgas pliras (25) indicaziuns davart urs. Per l'emprima giada dapi l'onn 2008 hai puspè dà cumprovas d'urs en il Grischun Central.

Tenor las cumprovas pon quai esser plirs individis. La fin da zercladur era l'identificaziun genetica anc pendent.

Mez zercladur hai dà donns vi d'animals da niz sin il territori communal da Scuol. En la Val S-charl ha in urs stgarpà sis nursas.

3 Luf-tscherver

Dal favrer fin l'avrigl ha gì lieu en Surselva la segunda runda dal monitoring sistematic dal luf-tscherver. Ils resultats vegnan spetgads per la fin da l'atun.

Il cumenzament d'avrigl han ins chattà in luf-tscherver mort da ca. 1 onn sin il territori communal da Glion. El è vegnì tramess per l'analisa a l'Institut per medischna da selvaschna da l'Universitad da Berna.

4 Schacal mellen

La fin d'avrigl è in schacal mellen vegnì registrà d'ina trapla fotografica sin il territori communal da Zernez. En il medem territori èn entradas duas cumprovas d'observaziuns ch'ins n'ha betg pudì verifitgar.

5 Ulteriuras infurmaziuns

Sin sia pagina d'internet porscha l'Uffizi da chatscha e pestga sut www.luf.gr.ch infurmaziuns davart ils animals da rapina gronds en il Grischun.

Ultra da quai cumpara sin la pagina d'internet mintga mais il «Monitoring dal management dal luf» cun las cifras las pli novas davart il luf en il chantun.

Il sistem d'infurmaziun dad SMS è vinavant en funcziun. Las communicaziuns stattan a disposiziun a puras e purs, a la pastiglia, ad apiculturas ed apiculturs sco er a las autoritads communalas. Per l'annunzia èsi d'inoltrar il formular sut www.luf.gr.ch > Observaziuns > Servetsch d'infurmaziun dad SMS.

Infurmaziuns davart la situaziun dals animals da rapina gronds sin plaun naziunal chattais Vus sut KORA.ch.

Resultats genetics e cumprovas da lufs pli veglias pon vegnir consultads da la publicitad cun in retard da 90 dis sin la banca da datas online da KORA sut KORA Monitoring Center. Per questas consultaziuns èsi necessari da sa registrar sin la pagina.